

„Nem válhat rutinná a működés”

2025-ben nyolc új Kamasztanoda-szolgáltatás indult a Közösségorientált pedagógia-program támogatásával, így a felzárkózó településeken további 160 fiatal kap rendszeres, sokrétű támogatást az iskolában maradáshoz és az érettségi megszerzéséhez.

☞ Szakácsi Eszter

A tanodák hazánkban olyan, a közoktatáson kívüli közösségi szolgáltatásként működnek, amelyek kifejezetten hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, gyakran roma gyermekek tanulmányi és személyiségfejlődését támogatják. Ezen kívül összetett szolgáltatást is nyújtanak – pedagógiai, szociális, közösségépítő és emocionális segítséget, hogy mérsékeljék az egyenlőtlenségeket, megakadályozzák a korai iskolaelhagyást és megelőzzék a lemorzsolódást.

Nincs ez máshogy a Közösségorientált pedagógia program egyik pilot „kínálataként” megjelenő Kamasztanoda-szolgáltatásoknál sem, illetve egy kicsit mégis. A Máltai Kamasztanodák modellje egy 25 éves magyarországi tanodamozgalomra épül, és kifejezetten a Fete-településekre szabták. Ahogy azt Baráth Szabolcs és Márton Gábor, a program két szakmai munkatársa meséli, a diákok 70 százaléka 7-ikes vagy felsőbb osztályos, köznevelésben tanuló gyermek; az a célunk, hogy ők sikeresen leérettségizzenek, de legalábbis növeljük az érettségit adó osztályokban tanulók számát. Ezt előkészítve kiemelt szerepe van a máltai tanodákban a tanulóknak egyéni szükségleteire reagáló mentorrendszernek. Sőt egy teljesítményalapú és differenciált ösztöndíj kialakítását is támogatjuk, ami kifejezett újítás a hazai tanodák világában. Fontos a szülők aktív szerepe a diákok pályaválasztásában, hogy a gyerekek képesek legyenek az érettségi és/vagy egy piacképes szakma megszerzésére.

Dr. Balogh Győző János a szalonnai Kamasztanoda-szolgáltatás vezetője anno egyházi tanoda működtetésében szerzett sok tapasztalatot. Nemcsak lendületes, karakán személyiségevel tűnik ki a tanodavezetők közül: a magyar katolikus egyház történetében ő az első cigány teológusdoktor. (Hamarosan egy könyve is megjelenik,

Az RRF-3.1.1-22-2022-00001 Közösségorientált pedagógia elnevezésű projekt a Felzárkózó települések programban valósul meg. Az Európai Unió finanszírozásával – 9,321 milliárd forint vissza nem térítendő támogatásból a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv keretében teljesül.

Eukarisztia a cigányság pasztorációjában címmel – a szerk.). Bár fiatalkori példaképekből neki sajnos nem jutott, de láthatóan nem kesereg a miérteken. Úgy döntött, a „kamaszainak” inkább ő maga válik azzá. Az általa vallott jó mentorság egyik alapvető filozófiája, hogy a szalonnai Kamasztanoda-szolgáltatásba csak erős elhivatottsággal lehet belépni. Változatosságot, hitet és ösztönzést megkövetelő fizikai és lelki munka ez, melyet egyikük sem csupán a bérért csinál.

A mentorként is dolgozó Győző elmondja, a közelmúltban a gyerekeknek egészségügyi pályaorientációs napot szerveztek, amelyre védőnőt, mentőorvost hívtak meg, míg egy másik alkalommal kifejezetten a szülőknek rendeztek egyet, hogy közelebb hozzák őket a tanulást, az iskolarendszer világához. „Ez egy szinte 100 százalékosan cigányok lakta település, mi pedig elsőgenerációs értelmiségieket szeretnénk nevelni a kamaszokból, amiben a szülői háttérnek kiemelt szerepe van. Közös programokon ismerkedünk velük, rendszeresen beszélgetünk azért is, hogyha egyszer úgy adódik, bizalommal elengedjék gyerekeiket a faluból a kollégiumba” – válaszolja a modern pedagógia alapjait, mely jó esetben az intézmény-gyerek-szülő hármasságban gondolkodik.

Ez csak két példa a legalább tucatnyi programból, amit a tanodavezető négy mentor-kollégájával szervezett a nyáron. Így valósulhatott meg etikett-workshop, cigány nyelvű liturgia, kirándulás Nyíregyházára, amerikai, görög nemzetiségi napok, lovári nyelvtanulás, közös filmnézés, főzés. Ha úgy adódik, mentálhigiénés alkalmakra is lehet jelentkezni, ilyenkor a teológus pap éneke szívesen „lelkizik” a fiatalokkal. Minden hetet újra gondol, mert nem válhat rutinná a működés. Hetente megbeszéli a kollégáival az adott hét kihívásait, eredményeit.

A Kamasztanoda működtetése sokrétű feladat, hálózatépítés más tanodákkal és a Jelenlét Pontokkal, egyéni fejlődés biztosítása, közösségi élmények szervezése és rengeteg energia. „Nem engedhetjük el a kamaszok kezét” – szögezi le Baráth Szabolcs a Máltai Kamasztanoda-szolgáltatás egyik szakmai megálmodója. „A nyolc tanoda Zalakomártól Nyírkátáig, Hugyagtól Sárkeresztúrig 160 fiatal támogat, hisszük, hogy az iskolai sikerességhez megkapják az alapokat ezekben a közösségekben”.